

TÁJÉKOZTATÓ

a 2017-január 1-jén hatályba lépő, civil szervezeteket érintő jogszabály-változásokról

A birosag.hu honlapján tájékoztató jelleggel elérhető a civil szervezeteket érintő, már elfogadott jogszabályváltozásokról készült tájékoztató. A Veszprémi Törvényszék által közzétett dokumentum a jogszabály-változások főbb irányait foglalja össze.

2017. január 1. napjával módosultak a Ptk. egyesületekre, míg 2017. március 1. napjával az Ectv. és a Cnytv. valamennyi civil és egyéb cégnek nem minősülő szervezetekre vonatkozó szabályai.

I. A 2016. december 20. napján kihirdetett civil szervezetek és cégek nyilvántartásával összefüggő eljárások módosításáról és gyorsításáról szóló 2016. évi CLXXIX. törvény 2017. január 1. napjával átfogóan módosította a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) egyesületekre vonatkozó szabályait.

II. 2017. január 1. napjával a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 11. §-a is módosult, illetve kiegészült egy új XI. fejezettel.

- A Ptké. módosított 11. § (1) bekezdése szerint a Ptk. hatálybalépésekor már bejegyzett egyesület és alapítvány a 2017. január 1-jét követő első létesítő okirat módosítással együtt köteles a létesítő okiratát felülvizsgálni és szükség szerint módosítani a Ptk. szabályainak megfelelően. A jogszabály-módosítás tehát a létesítő okirat Ptk-nak való megfeleltetése tekintetében külön véghatáridőt – az eddigi 2017. március 15-i határidővel ellentétben – már nem ír elő.
- Fontos azonban, hogy azon szervezeteknek, amelyek a 2014. március 15. napjától hatályos Ptk. alapján működnek (tehát korábban már módosították létesítő okirataikat a Ptk. rendelkezéseinek megfelelően), nem kell a 2017. január 1. napjától hatályos Ptk. szabályai okán újra módosítaniuk létesítő okiratukat. Ezen szervezetek esetében is irányadó azonban az a szabály, mely szerint a jövőben, az első létesítő okirat módosításkor kötelesek azt felülvizsgálni és szükség szerint módosítani a 2017. január 1. napjától hatályos Ptk. új szabályainak megfelelően.
- Szintén lényeges, hogy azok a szervezetek, amelyek 2017. január 1. előtt már meghozták döntésüket a Ptk. hatálya alá helyezkedésről, de a változásbejegyzési kérelmüket csak 2017. január 1. után nyújtották be vagy a bíróság hiánypótlási felhívásának a 2017. január 1. után meghozott döntéssel tesznek eleget, a Ptk. hatálya alá helyezkedésről szóló döntésük napján hatályos Ptk. szabályoknak kell megfelelniük és a kérelmüket is eszerint kell elbírálni.
- Változás az is, hogy a c. módosított 11. § (3) bekezdése értelmében a szervezetnek már nem a bíróság általi jogerős nyilvántartásba vétel napjától kell az új Ptk. rendelkezéseit alkalmaznia, hanem a döntéshozó szerve által a Ptk. hatálya alá helyezkedésről meghozott döntés napjától.
- Az előbbi megváltozott szabályból és a Ptk. 3:21. § (3) bekezdéséből vezethető le az is, hogy ezentúl a vezető tisztségviselő (elnökségi tag, kuratóriumi tag, kurátor) képviseleti joga a megbízás elfogadásával létrejön, függetlenül attól, hogy a bíróság csak későbbi időpontban jegyzi be a képviselőt a nyilvántartásba.

III. Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Ectv.) egyes rendelkezései 2017. március 1. napjával módosultak. A módosítás az alábbi változásokat tartalmazza:

- Az ügyészi törvényességi ellenőrzés a civil szervezetek (egyesületek, alapítványok, sportegyesületek) felett általános jelleggel megszűnik (Ectv. 11. § (1)-(3), (5) és (7) bekezdéseket hatályon kívül helyezték). DE!!! A közhasznúsági kritériumok vizsgálata körében (Ectv. 49. §) és a külön törvényben meghatározottak szerint is megmarad (2004. évi I. törvény (sporttv.) 27. § (1) bek.; 1989. évi XXXIII. tv. (párttv.) 2. § (5) bek.; 1997. évi LXXXII. törvény (magánnyugdíjpénztár) 101. §; 1992. évi XLIV. törvény (MRP szervezet) 11. §, stb.) a jogosítványa.
- Előbbiből következik, hogy 2017. március 1. napját követően az egyesület, az alapítvány és a sportról szóló törvény szerinti sportegyesület nyilvántartásba vételi, változásbejegyzési kérelemnek helyt adó, valamint a közhasznúsági nyilvántartásba vételt elrendelő végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, az ügyész majd pert indíthat a szervezet ellen a végzés hatályon kívül helyezése iránt.
- Szintén az ügyész általános törvényességi ellenőrzési joga megszűnéséből fakad, hogy 2017. március 1. napját követően nem indítható az egyesület és az alapítvány megszűnésének megállapítására, illetve megszüntetésére irányuló peres eljárás. Ehelyett – többek között – az ügyész indítványára a bíróság nemperes eljárásban állapíthatja meg az alapítvány, illetve az egyesület esetében a jogutód nélküli megszűnési ok bekövetkeztét.
- Mindezekon túl az ügyész törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezhet a külön jogszabályban írt feltételek mellett.
- A szervezet a beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének elmulasztása esetén ezentúl 10 000-tól 900 000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható, míg korábban ez esetben törvényességi ellenőrzési eljárás lefolytatása céljából az ügyész értesítésének volt helye (Ectv. 30. § (5) bekezdés).

IV. A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (Cnytv.) szintén jelentősen módosult 2017. március 1. napjával.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) egyesületekre vonatkozó szabályainak 2017. január 1. napjával történt módosításainak bemutatása

1. A Ptk. korábbi 3:71. § (1) bekezdése módosult – ezáltal a létesítő okirat kötelező tartalmi elemei kikerültek a Ptk-ból
  2. Ezentúl a létesítő okirat kötelező tartalmi elemei: Ptk. 3:5. § a.)-d.) és f.) pontja (név, székhely, cél, alapító tagok, első vezető tisztségviselők) Elegendő ezek rögzítése, ha nem kívánnak a tagok eltérni a Ptk-ban meghatározott rendelkezésektől.
  3. A vagyoni hozzájárulási kötelezettség eltörlése [Ptk. 3:65. § (4) bekezdés] – az egyesület létrejöttéhez a tag nem köteles vagyoni hozzájárulást teljesíteni, de nem azt jelenti, hogy tagdíjat nem lehet előírni
  4. Vannak „szükségszerűen kötelező” tartalmi elemek, ha
- a szervezeti egységét jogi személlyé kívánja nyilvánítani (3:63. § (5) bek.) – ezt az alapszabályban kell rögzíteni
  - különleges jogállású tagságot kíván meghatározni (3:65. § (2) bek. – az alapszabályban kell a tag jogállását meghatározni

- a tagsági jogokat képviselő útján is lehet gyakorolni (3:65. § (3) bek.) – az alapszabályban kell erre felhatalmazást adni
- a tagkizárás jogintézményével élni kíván – a kizárást lefolytató szervet és a kizárás garanciális eljárási szabályait rögzíteni kell az alapszabályban (3:70. § (1) bek.)
- küldöttgyűlése van – küldöttek választásának módját, szabályait rögzíteni (3:71. § (4) bek.)
- közgyűlés elektronikus hírközlő útján is lehetséges (3:74. § (2) bek.) – meg kell határozni az igénybe vehető elektronikus hírközlő eszközöket, az alkalmazás feltételeit, módját
- vezető tisztségviselőként nem egyesületi tagot is akarnak választani (3:79. § (3) bek.) – felhatalmazás, maximum az elnökség 1/3-a
- a tag felvételéről való döntést az ügyvezető szerv (elnökség) hatáskörébe utalják (3:80. § m.) pont – felhatalmazás

1. A Ptk-beli kógens rendelkezések:

- 3:35-3:37. § – a jogi személy határozatainak bírósági felülvizsgálata keresetindítás szabályai
- 3:71. § (3) bekezdés – kizárólagos közgyűlési hatáskörök jelentősen leszűkültek, csak alapszabály módosítás maradt kizárólagos közgyűlési hatáskörben
- 3:72. § (1) bekezdés – a közgyűlés minimum évente egyszer ülésezik
- 3:74. § (5) bekezdés – érvénytelen határozat utóbb érvényessé nyilvánítása - egyhangúság
- 3:78. § (1) bekezdés – minimum három tagú elnökség létrehozása
- 3:78. § (3) bekezdés – elnökség határozathozatali szabálya, egyszemélyi döntés kizártsága
- 3:79. § (2) bekezdés – vezetői tisztségviselői megbízatás max. 5 évre szólhat
- 3:81. § – közgyűlés kötelező összehívásának esetei
- 3:82. § – felügyelő bizottság létrehozásának kötelező esetei
- 3:85. § (1) bekezdés – rendelkezés fennmaradó vagyonról
- 3:86. § – tisztségviselők felelősségi szabályai (szigorúbb lehet, enyhébb nem)
- 3:22. és 3:26. § – összeférhetlenségi szabályok (szigorúbb lehet, enyhébb nem)

1. Beépítésre került szabályok

- a közgyűlés összehívásának és napirendjének részletszabályai

- a napirend kiegészítésének részletszabályai
- a közgyűlési meghívó, a jelenléti ív és a jegyzőkönyv tartalmi elemei

1. Új szabályok

- A nem szabályszerűen összehívott közgyűlés megtartható, ha a részvételre jogosultak $\frac{3}{4}$ -e jelen van és egyhangúlag hozzájárulnak az ülés megtartásához – 3:74. § (3) bekezdés
- Érvénytelen határozat utóbb érvényessé nyilvánítható, ha a közgyűléstől számított 30 napon belül valamennyi tag egyhangúlag érvényesnek ismeri el (írásban kell dokumentálni)

Deklarálásra került: bármely tag kérheti a közgyűlési jegyzőkönyv másolatának vagy a határozat kivonat másolatát az ügyvezetéstől (3:75. § (5) bek.)

A civil és egyéb cégek nem minősülő szervezetek nyilvántartásával összefüggő eljárási szabályok (Cnytv.) 2017. március 1. napjával történt módosításainak bemutatása

Lényeges változások:

- az elektronikus eljárásra kötelezettek köre bővül a közalapítványokkal (Cnytv. 8. § (1) bek.j) pont)
- az ún. székhelyhasználati engedélyt legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni és – ehelyett – tulajdoni lapot csak akkor kell csatolni, ha a székhelyül szolgáló ingatlan tulajdonosa maga a szervezet (Cnytv. 21. § (1a) bek.)
- az elektronikus úton előterjesztett kérelem esetén a bíróságra vonatkozó ügyintézési határidő a kérelem lajstromozásának napján kezdődik (Cnytv. 28. § (3) bek.)
- ha elmulasztják a 60 napos benyújtási határidőt a változásbejegyzési kérelem esetében, akkor a bíróság a szervezetet 10 000 forinttól 900 000 forintig terjedő pénzbírsággal sújthatja (Cnytv. 37. § (2) bek.) – a szervezetet, illetőleg az alapítvány esetében az alapító(ka)t bírságozhatja a bíróság
- alapítványok, egyesületek megszűnési eljárásainak változása
  - ezentúl nem indítható az egyesület és az alapítvány megszűnésének megállapítására, illetve megszüntetésére irányuló peres eljárás
  - ehelyett a bíróság nemperes eljárásban állapíthatja meg az alapítvány, illetve az egyesület esetében a jogutód nélküli megszűnési ok bekövetkeztét, mellyel összefüggésben bővül az eljárást kezdeményezők köre (kuratórium, egyesületi tag)
- az alapítvány, az egyesület és a sportegyesület nyilvántartásba vételi, változásbejegyzési kérelmének helyt adó, valamint a közhasznú nyilvántartásba vételét elrendelő végzés közzététele az országos névjegyzékben: (Cnytv. 51/A. §; 67. § (4)-(5) bek.)

Eljárást gyorsító új szabályok:

- Hirdetményi kézbesítés bevezetése (Cnytv. 5. § (3)-(4) bek.)
- Kérelem módosítás kizártsága (Cnytv. 24. § (4) bek.)
- Megszűnik az ismételt hiánypótlás kibocsátásának lehetősége (Cnytv. 30. § (3) bek. – csak egyszer lehet hiánypótlást kiadni; nem kérhető újabb hiánypótlás kiadása)
- „Automatikus bejegyzés” az ügyintézési határidő túllépése esetén – egyelőre csak egyszerűsített eljárásban (15 + 30 nap után) – Cnytv. 32. § (2) bek.

- Mintaokiratok bővülése – Cnytv. 34. § (1) bek. (sportegyesületek): várhatóan 2017. szeptember 1-jétől lesz elérhető az erre irányuló kérelem nyomtatvány
- Jogorvoslati szabályok megváltozása (Cnytv. 46/A. - 46/B. §)
  - egyesület, sportegyesület, alapítvány nyilvántartásba vételi, változásbejegyzési és közhasznúsági kérelmének helyt adó döntés esetén a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek
  - a végzés országos névjegyzékben történt közzétételétől számított 60 napos jogvesztő határidőn belül a törvényben meghatározottak szerint pert lehet indítani a szervezet ellen a végzés hatályon kívül helyezése iránt a székhely szerinti törvényszék előtt

Eljárást gyorsító szabályok új egyesületeknél – avagy mit vizsgálhat a bíróság? (Cnytv. 67. §)

- Alapításkor a tagok törvényben előírt számát (egyesület) a tagjegyzék alapján
- Névkizárolagosság, névvalódiság és névszabatosság követelményét
- A szervezet létesítésére, ügyintéző szervére vonatkozó jogszabályi rendelkezések érvényesülését (kizáró okok)
- A cél nem ellentétes-e a törvényi rendelkezésekkel

Törvényességi felügyeleti eljárás

- cégek mintájára került szabályozásra
- indulhat hivatalból vagy kérelemre
- a szervezet székhelye, ennek hiányában az utolsó bejegyzett székhelye szerinti törvényszék az illetékes
- elektronikus kapcsolattartás nem kötelező még akkor sem, ha egyébként az adott szervezet elektronikus kapcsolattartásra köteles
- Célja, hogy a bíróság intézkedéseivel a szervezet törvényes működését kikényszerítése
- Nemperes eljárás
- Okirati bizonyítás + személyes meghallgatás, írásbeli nyilatkozat
- Cnytv. 71/C. § - tartalmazza a törvényességi felügyeleti eljárásra okot adó körülményeket

Mire szolgál – a törvénytörtő állapot megszüntetésére

- Létesítő okirat vagy annak módosítása, ill. a bejegyzett adat törvénytörtő volta
- Létesítő okirat vagy annak módosítása, ill. a nyilvántartás nem tartalmazza a jogszabály által kötelezően előírt rendelkezéseket
- Nem tartja be a működésére vonatkozó szabályokat és/vagy a létesítő okiratban foglaltakat

Mire NEM szolgál?

- Nincs helye, ha az igény polgári perben, illetve közigazgatási eljárásban érvényesíthető
- Egyesületi tagok közötti jogviták, érdekviták elbírálására
- A szervezet gazdálkodásának és döntéseinek gazdasági-célszerűségi vizsgálatára nem terjedhet ki
- Nem indítható, ha felszámolás, kényszer-végelszámolás vagy egyszerűsített törlési eljárás alatt áll a szervezet
- Beszámoló készítési és letétbe helyezési kötelezettség elmulasztása miatt sem indítható

FONTOS tudnivaló:

- Ha a szervezet okot adott rá, akkor a felmerült költségeket viselni köteles, de az előlegezés a kérelmező feladata

- Határidőhöz kötött az eljárás megindítása (az eljárásra okot adó körülményről való tudomásszerzéstől számított 30 nap, max. 1 év - ez jogvesztő)

Ki indíthatja?

- Ügyész
- A szervezet tevékenységének ellenőrzésére jogosult hatóság, közigazgatási szerv
- Akinek jogi érdeke fűződik hozzá és ezt igazolja
- Akit erre jogszabály kötelez.

A bíróság intézkedései a törvényességi felügyeleti eljárásban:

- Felhívás intézése a szervezethez és a törvénysértő állapot megszüntetésének igazolására felhívás
- Ha nem vezet eredményre → a szervezet, képviselő bírságolása (10 000 forinttól 900 000 forintig terjedően)
- Megsemmisítheti a szervezet által hozott határozatot és határidő tűzésével új határozat hozatalát rendelheti el
- Összehívhatja a döntéshozó szervet vagy erre megfelelő személyt vagy szervezetet rendel ki
- legfeljebb 90 napra felügyelő-biztost rendelhet ki

2017. április 4. napjától módosult a civil szervezetek bírósági eljárásokban alkalmazandó űrlapjairól szóló a 11/2012. (II. 29.) KIM rendelet.

∅ A módosítás miatt hatályon kívül kerültek a jogszabályból az egyszerűsített eljárásra vonatkozó egyesületi, alapítványi mintaokiratok, valamint a mintaokiratokhoz csatolandó mellékletek.

2017. április 4. napján hatályba lépett a civil szervezetek és a sportegyesületek egyszerűsített nyilvántartásba vételi és egyszerűsített változásbejegyzési eljárásaiban alkalmazandó mintaokiratokról szóló 4/2017. (IV. 3.) IM rendelet.

∅ Az új jogszabály tartalmazza az egyesületek, alapítványok, sportegyesületek egyszerűsített bejegyzési (változásbejegyzési) kérelméhez benyújtandó legfőbb okiratokat, ill. ezek szükséges mellékleteit.

∅ A mintaokirat kitöltése során a mintaokiratból rendelkezéseket, pontokat abban az esetben sem lehet elhagyni, ha annak kitöltése a szervezet esetén nem szükséges.

A mintaokirat csak abban a részében és csak olyan adataira vonatkozóan bővíthető, amelyet a mintaokirat kifejezetten lehetővé tesz. A mintaokirat egyebekben nem bővíthető.

A változásokkal egységes szerkezetbe foglalt létesítő okiratban a szükség szerint kitöltendő szövegrészeket olyan módon kell megszerkeszteni, hogy egyértelműen megkülönböztethető legyen az új vagy a módosított szövegrész a változatlan szövegrészeketől.

∅ A jogszabály tartalmazza a legfőbb okiratok mintáján (alapszabály, alapító okirat) túl a szükséges egyéb mellékleteket is, így pl. jegyzőkönyv, tagjegyzék, elfogadó nyilatkozat mintákat.

A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról 2011. évi CLXXXI. törvény szabályozza az egyszerűsített bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásra vonatkozó fontosabb szabályokat.

Ø Az egyszerűsített eljárással kapcsolatban fontos szem előtt tartani a következőket:

- A kérelem kizárólagosan elektronikus úton terjeszthető elő.
- Ha a mintaokirat kiegészítésére vagy bármely rendelkezésének elhagyására kerül sor - ideértve azt az esetet is, ha elhagyásra kerül a mintaokirat jellegre történő utalás - a **bíróság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.**
- A bíróság az egyszerűsített nyilvántartásba vétel iránti kérelmet **akkor is elutasítja, ha hiánypótlási felhívás kibocsátásának vagy áttételnek lenne helye.**
- A nyilvántartásba vételi kérelem elbírálásáról a bíróság a kérelem érkezését követő tizenöt napon belül határoz. A bíróság e határidőn belül intézkedik a nyilvántartásba vételt elrendelő, illetőleg a nyilvántartásba vételi kérelmet elutasító végzés kézbesítése iránt.

Forrás: <http://veszpremitorvenyszek.birosag.hu/20170306/civilszervezetek>